

Teelt van Oca

Lagere productie dan verwacht

In het kader van het demoproject "Veel kleintjes maken groot: innovatieve teelten in Vlaanderen" werd dit jaar afgetoetst of de teelt van Oca een toekomst heeft in onze streek.

Oca (*Oxalis tuberosa*) is een plant uit de klaverzuringfamilie (*Oxalidaceae*). De plant zou tot ruim een kilo knolletjes produceren met een witte, gele of rossige kleur. Het oppervlak van de knollen is onregelmatig gevormd.

De oca is meer dan zesduizend jaar geleden gedomesticeerd in de Andes in Ecuador en Peru. De plant groeit op hoogtes tot 4000 m. De oca wordt geteeld in de bergen van Midden- en Zuid-Amerika en in Nieuw-Zeeland, en is daar de belangrijkste teelt na aardappel.

In Europa kan de plant ook geteeld worden. Al in de 19e eeuw werd er in tal van landen mee geëxperimenteerd. Het is niet gemakkelijk omdat de plant zeer vorstgevoelig is, terwijl de knolvorming pas van november af gebeurt.

De knollen hebben een zoetige smaak, maar afhankelijk van het gehalte aan oxaalzuur een licht bittere smaak. De bittere smaak kan verdwijnen door de knollen meerdere dagen in de zon te leggen, waardoor het oxaalzuur wordt omgezet in suikers. De knollen worden gekookt, gebakken, gefrituurd, zoetzuur ingelegd of rauw met suiker gegeten.

1 TEELTVERLOOP EN OPBRENGST

Wij bekwamen de knollen via kwekerij 'De Zoetewei' uit Putte bij Mechelen. Drie rassen hebben we vergeleken in onze proefteelt, nl. Oca Zoetewei, Oca New Zealand en Oca Mimic White.

Op 24 april 2018 hebben van elke soort 100 knollen uitgeplant in open lucht.

Er werden 2 rijen planten per gewent (175 cm spoorbreedte) geplant met een afstand van 60 cm tussen beide rijen en 40 cm in de rij. We hadden dus 3 perceeltjes van 20m op 1,75 m of 35m².

Net als bij de teelt van aardappel werd aangeaard voor een mooie knolvorming zonder groenverkleuring.

Tijdens de zomer werd regelmatig geschoffeld en er werd berekend via T-tape.

Pas eind november 2018 werden de knollen gerooid.

Tabel, Oogstgegevens en sorteringsresultaten van de rassen Oca.

	Opbrengst		Maatsortering (%)			Kwaliteitssortering (%)	
	kg/are	gram/plant	10/40mm	30/60mm	Extra	Groenverkleuring	Vraatschade
Oca Zoetewei	91	319	51	49	82	14	4
Oca New Zealand	54	188	63	37	94	2	4
Oca mimic white	32	111	60	40	91	6	3

Oca Zoetewei geeft de hoogste productie. Het is een gele mutant van Oca New Zealand uit 2013. Het heeft delfde eigenschappen als Oca New Zealand. Bevat weinig zuren en heeft een goede smaak. Oca New Zealand is in deze teelt toch wat minder productief en kleiner dan Oca Zoetewei. Het is een selectie uit Nieuw Zeeland, waar men oca's tracht te veredelen met het doel het succesverhaal van de kiwi over te doen. Zacht van smaak, weinig zuren. Kan prima als vervanging voor aardappels dienen. Rood-gele knollen.

Oca mimic white heeft witte knollen. Hoewel de kwekerij aangeeft dat deze soort even productief zou zijn dan de andere soorten blijft de productie in deze teelt ondermaats.

Bij een proefoogst eind september was er nog maar zeer weinig knolvorming. Dit toont aan dat de knolvorming pas zeer laat op gang komt en dat ons groeiseizoen mogelijk te kort is om echt hoge producties te halen. De opgegeven producties van 30 ton/ha worden hier lang niet gehaald.

2 FOTO'S

Foto 1. Het gewas van Oca mimic white

Foto 1. Oca zoetewei

Foto 2. Oca New Zealand

Foto 3. Oca mimic white

3 VERKOOP

Het oogstklaar product werd aan veiling BelOrta aangeboden om te presenteren aan mogelijke kopers maar er werd nog geen verkoop georganiseerd.

4 BESLUIT

De teelt vraagt veel arbeid, de productie is zeer matig en er is nog onzekerheid over de afzetmogelijkheden.

5 DANKWOORD

Deze proef werd uitgevoerd in kader van het demonstratieproject duurzame landbouw van het Departement Landbouw en Visserij: "Vele kleintjes maken groot: innovatieve teelten in Vlaanderen"

Deze proef werd uitgevoerd met de financiële steun van de BelOrta Veiling en de Europese Unie, in het kader van GMO.